

"Overweldigend nee tegen Europese Grondwet" in De Volkskrant (2 juni 2005)

Source: De Volkskrant. 02.06.2005. Amsterdam.

Copyright: (c) de Volkskrant bv

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"overweldigend_nee_tegen_europese_grondwet"_in_de_volkskrant_2_juni_2005-nl-b40c7b58-b110-4b79-b92a-faf4da2bc4e0.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 19/09/2012

Overweldigend nee tegen Europese Grondwet

Van onze verslaggevers

DEN HAAG/ BRUSSEL - Een overgrote meerderheid (bijna 62 procent) van de Nederlandse kiezers heeft de Europese Grondwet afgewezen. Premier Balkenende zei woensdagavond dat hij 'zeer teleurgesteld' is. Maar het kabinet 'zal de uitslag respecteren en rechtdoen'.

Balkenende: 'Nee is nee. Wij begrijpen de zorgen. Over het verlies aan soevereiniteit, over het tempo van de veranderingen in Europa zonder dat de burgers zich daarbij betrokken voelen, over onze financiële bijdrage aan Brussel. En daar moet in Europa rekening mee worden gehouden'. De premier beloofde deze punten aan te snijden tijdens de Europese topconferentie later deze maand in Brussel.

De Tweede Kamer zal vandaag het kabinet vragen om het voorstel tot goedkeuring van de Grondwet in te trekken. Balkenende en vice-premier Gerrit Zalm (VVD) gaven aan dat ze dat zullen doen.

Nederland is na Frankrijk het tweede land dat de Grondwet afwijst. In Frankrijk stemde 55 procent van de bevolking tegen de Grondwet. In Nederland blijkt zelfs 61,6 procent van de kiezers tegen; 38,4 procent stemde voor. De opkomst was met 62,8 procent onverwacht hoog. Bij de laatste Europese verkiezingen in Nederland kwam slechts 39,1 procent van de stemgerechtigden op.

In Brussel werd woensdag met teleurstelling gereageerd. De Luxemburgse premier Jean-Claude Juncker, dienstdoend voorzitter van de EU, verwacht niettemin dat de Europese leiders deze maand zullen besluiten om het proces van ratificatie (goedkeuring) van de Grondwet in alle 25 lidstaten voort te zetten.

Voorzitter José Manuel Barroso van de Europese Commissie noemde de uitslag van het Nederlandse referendum 'een moeilijk moment', maar voorspelde dat Europa 'het wel zal doorstaan'.

Alle verliezers in het ja-kamp beklemtoonden dat zij de nee-stemmers serieus willen nemen. VVD-aanvoerder Van Aartsen: 'Ik heb geen seconde spijt van dit referendum. Anders hadden we dit signaal van de burgers nooit gekregen.' Femke Halsema (GroenLinks): 'Nee is nee, met deze Grondwet kunnen we niet door.'

Halsema ziet in het referendum een middel om de burgers vaker bij politieke besluitvorming te betrekken. PvdA-leider Wouter Bos sprak van een 'overwinning voor de democratie'. Volgens CDA-fractie leider Maxime Verhagen is het nodig dat Europa nu 'pas op de plaats maakt'. Praten over uitbreiding en verdere integratie van de Europese Unie is even niet aan de orde.

Jan Marijnissen, belangrijk aanvoerder van het nee-kamp, zei dat de politieke geloofwaardigheid van Balkenende in het geding is. 'Het establishment is onttroond.'

Geert Wilders, ook prominent tegenstander van de Grondwet, vroeg om het aftreden van het kabinet. Een nieuw kabinet zou moeten kijken naar een nieuwe Europese koers van Nederland.

VVD-staatssecretaris Atzo Nicolai van Europese Zaken, belangrijk pleitbezorger van de Grondwet, liet weten niet te zullen aftreden vanwege de uitslag. Behalve Wilders pleitte daar niemand voor. Hij verweet collega-politici geen oog te hebben voor de werkelijke opvattingen van de bevolking.

Het CDA-Kamerlid Rendert Algra liet gisteravond laat weten dat hij vindt dat de Kamer ontbonden moet worden en dat verkiezingen moeten worden uitgeschreven.

André Rouvoet van de ChristenUnie, tegenstander van de Grondwet, omschreef de nee-stem aldus: 'De mensen hebben aan de noodrem getrokken. Maar men kiest wel voor Europese samenwerking.' CDA-

minister Ben Bot van Buitenlandse Zaken zei dat het onbehagen van de burgers over een paar decennia Europees beleid 'eruit is gekomen'. Bot: 'We zijn te ambitieus geweest en hebben de burger te veel door de strot proberen te duwen.'